

Kötelese példány.
Magyar Nemzeti Múzeum
Budapest

KÖZSEG ÉS VIDÉKE

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyi: egész évre 480 K, félévre 240 K, negyedévre 120 K.

Vidékre postai szétküldéssel egész évre 560 K.

Egyes szám ára 20 korona.

Megjelenik minden vasárnap.

Felolvas szerkesztő és kiadó: Rónai Frigyes.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Közseg, Várkör 39. sz.

Telefon-szám 23.

Nyitólír sora 60 korona.

Hirdetések négyzetcentiméterenként 15 K.
számlítanak.

Drágasági arány.

A drágaságról már annyit írtak, hogy szinte beleszédül az embernek a feje és mégsem írtak róla még eleget. Olyan téma ez, mely nemcsak, hogy mindenkit érdekel, de határozottan már elevenünkbe vág. A drágaságról panaszok-dik már mindenki, írnak róla kereskedelmi, gazdasági sőt újabban már tudományos szempontból is. Ép e napokban jelent meg egy tudományos alapon elkészített statisztikai kimutatás, amely pontosan kimutatja, mennyivel lett drágább minden cikk a háboru kezdete, ez év eleje és az utolsó hónap óta. Igen érdekes számok ezek, olyan érdekesek, hogy nemcsak emlékeztünk frissítjük fel olvasásuknál, de mélyen belenyúl az ember a zsebébe és kotorász és kotorász, de nem talál benne semmit, mert a tudományos alapon kimutatott statisztika pontosan megmondja, hová lett az a néhány keserves munkával szerzett vagy saját gyomrán megtakarított garas.

Mindenről ad pontos felvilágosítást ez a tudományos statisztika, csak egyről nem, hogy miért drágult aránytalanul egy-egy cikk; miért áll példának okáért aranyparitáson felül a szappan, a zsír, a cukor, a vászon, a kötött áru, a cipő, a fűtőanyag, a kenyér és így tovább. Hogy még az ugynevezett textilárak drágábbak lettek, azt még valahogy érthetni, hisz csonka hazánkban nincs olyan sok textiláru gyár, tehát azt a cikket külföldről kell hozatni; s amit külföldről kell behozni, az a mi rossz valutánk mellett csak drága lehet. De hogy miért drágulnak az elemi-szercikkek, amelyek legnagyobb részét itt tudjuk előállítani, azt már közönséges polgári ésszel felfogni nem lehet. Mondják, hogy ennek is a külföldi koronajegyzés az oka. Pedig az nem áll, mert a múlt év augusztusától ez év elejéig majdnem állandó volt a korona jegyzése mindég 20 körül állott és az elemi-cikkek itt az ország belsőjében folyton emelkedtek, tehát nem a külföldi jegyzés volt oka a drágulásnak; hozzájárul ehhez,

hogy sok cikk ma már az aranyparitáson felül áll, holott a külföldi koronajegyzés az aranyparitást veszi alapul, tehát semmiképp sem megokolt a drágaság.

Mindez igen szép és igen jó, de ilyen megállapítások meg sem segítenek rajtunk. Pedig ez az egy égető kérdés, miképp lehetne a drágaságot letörni. Vannak, akik mindent a kormánytól várnak. Ezeknek legyen mondva, hogy a kereskedelmet kormányrendeletekkel sem megszüntetni, sem kényszeríteni nem lehet. A kereskedelem olyan, mint a megdagadt folyam árja, melyet emberi kéz fel nem tartóztathat, legfeljebb szabályozhat. S hála Istennek ami kormányunk kezd már erre az utra térni. A buza árának kezdő lezserítésében látjuk mi a javulás útját. Ugy kellene a kormánynak minden cikknél eljárnia, tudniillik az aranyparitás szempontját szem előtt tartva kellene odahatnia, hogy a drágaságban bizonyos arányosság létesüljön. De akkor nemcsak a kereskedők érdekét kell szem előtt tartania, hanem a vevőkét is, az iparos osztályt és legkiváltképpen saját tisztviselőit is és ezeket a drágasági arány szerint fizetnie. Ily alapon és ilyen tekintettel eljárva lehetne az általános meglegedés és megelégedés némiméü biztos alapjait lerakni.

Hirdetmények.

Felhivom mindazon földadót fizetőket, — kik földadójukat buzavaltalában mindezüdig még be nem fizették, — hogy ezen adójukat most már 8 napon belül annyival is inkább a városi pénztárnál befizessék, mert a végrehajtási eljárás foganatosítása máris elrendeltetett.

Közseg szab. kir. város Szikra nevű bikája miután a vizsgálóbizottság azt alkalmatlannak találta, tenyésztésből kizárattott. Ugyanez a bika beteg is. A városi csordás az állatorvos szigorú tilalma dacára a beteg bikával továbbra is há-

gatott és mindezen tehenek meg is betegedtek. Figyelmeztetem a város tehéntartó közönségét, hogy a fentnevezett bikát még ha a csordás mindenáron akarja is, tehenükre ne engedjék, mert az abból származó károkkért — mint patikakontó fizetése, elvetélés stb. a város felelősséget nem vállal.

Közhirre teszem, hogy a nyílt árusítással foglalkozó kereskedőkre nézve a vasárnapi nyitvatartás a nyári időszakra f. évi május hó 1-től október 31-ig a 94,537—921. K. M. sz. rendelet 1. §-a értelmében, automatikusan ismét hatályba lépett.

Közhirre teszem, hogy a rendőrlégénység toborzása úgy a székesfehérvárosi, mint a vidéki rendőrség részére még folyamatban van.

Jambrits Lajos polgármester.

Ipartestületi közlemények.

Értesítem, a tagokat, hogy Budapesten május 19—28-ika között áruműveléséről tartatik. Leutazók 754 koronába kerülő vásári igazolvány megváltása esetén 50%-os menetdíjkezdvezményben részesülnek. Érdeklődők jelentkezzenek az ipartestületben.

A Szombathelyen folyó hó 10-én tartandó iparos-nagygyűlésre leutazni szándékozó tagokat kérem, hogy a reggel 6 óra 50 perckor induló vonathoz a pályaudvaron sziveskedjenek gyűlekezni.

Felkérem azon iparosokat, akiknek tanoncai a kiállításán részvételre jelentkeztek s akiknek a kiállítandó tárgyak elkészítéséhez hosszabb idő szükséges, hogy a tárgyak készíttetését már most kezdessék meg.

Dömötör Gyula ipartestületi elnök.

Zámbó István közsegi városbíró elfogatása 1599-ben.

Közseg város polgársága 1599. évi szeptember hó 17-én nagy szenatióra ébredt fel. Mint a futótűz terjedt el a városban és a polgárságban nagy felháborodást idézett azon hír, hogy özv. Nádasdy Kristófné sz. Choron Margit, a közsegi irodalomnak akkori zálogbirtokosnője, ki nő létére ép oly erőszakos hajlamu volt, mint az egyéb oligarchok, elfogatta Jambó (Zámbó) István városbíró és tömlőbe záratta. Hallatlan sérelem!

Az eset következőképp történt: Zámbó István 1599. évi szeptember hó 16-án este a hátsó kaput bezárván, az alsókapu felé utjában Komondy János a Nádasdy-családnak egyik szolgája megszólította, hogy jöjné a várba az urához, ki vele beszélni és tárgyalni óhajt. A városbíró semmi rosszat sem sejtve követte a szolgát a várba, hol a várurnó fia Nádasdy Tamás fogadta. Zámbó István illedelmesen jó estét kívánt és megkérdezte a várbahivatásának okát, mire Nádasdy Tamás más feleletet nem adott, minthogy anyja kíván vele értekezni, menjen hozzá a belső várba. A városbíró vonakodott e felhívásnak eleget tenni és a 30 felgyverzett szolgának láttára tiltakozott netáni erőszak ellen. Hiába! A felfegyverzett szolgák Nádasdy Tamásnak intésére a városbíró nyom-

ban erőszakosan a várurnó elé hurcolta, ki őt szó nélkül egy sötét, piszkos tömlőbe vetette gonosztevők közé. Özv. Nádasdy Kristófné a városbíró e sötét tömlőben 10 napig tartotta fogva anélkül, hogy hozzátartozói közül bárkit is fogadhatott és velük értekezhetett volna; egyedül azon szolgálóval érintkezhetett, ki neki az ételt hozta.

A városi magistratus ugyan mindjárt és rákövetkező napokban is küldöttségben eljárta a várurnónál és a szomszéd földesurakat is megkérte közbenjárásra nála, hogy a városbíró e veszedelmes időben bocsássa szabadra, minden kérelem és jogra való hivatkozás azonban süket fülekre talált; sőt veréssel fenyegette Kovács János és Tingerler András tanácsosokat. Gazdag Gergely városi ügyész, kik előtte a város kiváltságai — és azon jogszabály értelmében, hogy senki a maga ügyében bíró nem lehet, — kívánták Zámbó István városbírónak szabadlábra helyezését.

A városi magistratus, miután özv. Nádasdy Kristófnéval a városbírónak szabadlábrahelyezése iránt való értekezés meddőnek bizonyult, Mátyás főherceg Austria akkori kormányzójához fordult. Feltárva előtte a megtörtént eseményt és előadva a városon ejtett sérelmet, kérte a bírónak azonnali szabadlábrahelyezését és az erőszakoskodó várurnónek 2000 darab arany megfizetésére való megbüntetését.

Mátyás főherceg Bécsben 1599. évi szeptem-

ber hó 24-én kelt parancsában ugyan felhívta özv. Nádasdy Kristófnét, hogy a letartóztatott városbíró azonnal — különbeni kegyelmének elvesztése mellett — bocsássa szabadlábra és tartózkodjék minden jogellenes cselekedettől, de a főhercegi parancsok más eredménye nem volt, minthogy a várurnó a városbíró a sötét, egyedül gonosztevő (malefiz) rabok fogvatartására berendezett cellából világosabb szobába zárta. Csak október hó 9-én vagyis 24 napi fogvatartás után bocsátotta szabadlábra.

Mátyás főhercegnek e parancsát valami Bischof János nevű kamarai követ hozta özv. Nádasdy Kristófnéhoz, ki Közsegen 1599. évi szeptember hó 27-én kelt válaszában kijelenti, hogy a közsegi városbíró nem rosszakaratból, hanem fontos és elkerülhetetlen szükségből fogatta el, miről az uralkodó főherceghez indokolt felterjesztést fog intézni és kimutatni, hogy ez intézkedéssel sok gyilkosságot akadályozott meg.

Özv. Nádasdy Kristófné mentegető jelentését csakugyan beadta, melynek beadásáról a városi magistratus a kamara útján csakhamar értesült. E beadványban a várurnó a városbírónak fogvatartását beismeri és cselekedetinek indító okául azt hozza fel, hogy a város tilos erdőt (Baumwald) és egy gyümölcsöst foglalt el, melyhez ő neki van jogos igénye.

A városi magistratus 1599. évi november hó 3-án hosszabb beadványban özv. Nádasdy Kristófnének összes állításait cáfolja és jömi

Egyes szám ára 20 korona.

Az operett-előadások változatossága igyekezett feledtetni az elmaradt drámákat. Egyetlen szépséghiba marad azonban a csütörtöki „Pillangó főhadnagy” előadása. A darab amúgy is szerencsétlen torzítás, hátha még erőtlen tulzásokkal és izléstelen kasperli mókákkal tetezik! Meddő munka a fekete színt még feketébbre átpingálni.

Annál szívesebben ismerjük el a „Cigányprimás”, „Csárdaskirálynő” és „Aranyvirág” előadások zajosabb külső és belső sikerét. Erdekes kuriozumként hatott Poór Miklós cigányprimása, talán azt akarta egy elegánsabb gesztussal megmutatni, hogy egy jó drámai színész értékeiből ilyesmire is telik. Szigethy Irén most is szárnyalt, ragyogott, diadalmaskodott. Talán soha olyan tökéleteset nem adott, mint a „Csárdaskirálynő”-ben. Igazi grand dame, akinek már a pusztja megjelenése is leköti és a szenzáció erejével visz magával. Méltó partnerei: Gáspár, a bakfis szívek és álmok nyugtalanítója és Szabó Ernő, kinek dicséretére nem tudunk már fokozottabb jelzőket találni, talán a „Boni” alakjával érte el kómiikai erejének a legteljét.

Hétfőn technikai okok miatt — valószínűleg Fekete László rekedtsége az ok — műsört változtattak. „Hazudik a muzsikaszó” c. újdonság maradt el a jövő héten azonban látjuk!, helyette a „Debrecebe kéne menni” hangulatos Farkas Imre operette ment kifogástalan előadásban, mely az ugynevezett „bedobás” jellegét egyáltalán nem mutatta. Szigethy Irén a siker legnagyobb része. Magyaros zamatos beszede, éneke, táncai a napsütéses rónaságig elvittek. Itt láttuk viszont egyetemi távollét után a kis Münnichet, aki most is a fiatalság felüldítő erejével hatott. Szabó, Miklós, Thuray, Miklós Marcella, Noszlopy stb. most is a megszokott jók.

Két nagyon kellemes hírt jelentünk be a jövő hetet illetőleg. Hétfőn, kedden Hans Müller szenzációs erejű és hatású dráma újdonsága a „Tüzek” Flammei kerül bemutatásra, Szigethy Irénnel a főszerepben. A darab tárgyánál, tendenciájánál fogva kényes s éppen ezért a fiatalabb korúak jelenléte nem igen kívánatos — A másik újság: Szigethy Irénnek a szombathelyi színház drámai hősnőjének a vendégjátéka szombaton, május 12-én a „Testőr”-ben. Partnere Poór Miklós lesz.

Heti műsor:
Vasárnap: D. u. „Debrecebe kéne menni”, operett.
Este „Eva”, operett.
Hétfő: „Tüzek”, dráma.
Kedd: „Tüzek”, dráma.
Szerda: „Pacsirta”, operett.
Csütörtök: „Ven bakkancsos és fia a huszár”, nepszínmű.
Este „János vitéz”, operett.
Péntek: „Hazudik a muzsikaszó”, operett.
Szombat: „Testőr”, Molnár-vígjáték.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetetlen jó férjem, ill. atyánk, nagyatyánk és rokonunk

HORVÁTH SÁNDOR
NYUG. ALL. EZREDES

elhunyta alkalmával fájdalunkat enyhíteni igyekeztek, — különösen a helybeli tisztikárnak és a Nyukosz. főszoportjának — ez uton mondunk hálás köszönetet

Közseg, 1923. május 5.

a gáyszoló család.

Kocsis, nőtlen

aki 4 darab tehén etetését is elvállalja és a mezőgazdasági munkában jártas, felvétetik teljes ellátással. — Fizetés megegyezés szerint.

Alsó Eitner-malom, Közseg.

Műhelymegnyitás.

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy Közsegben, Chernel-utca 12 szám alatt

cipész-üzletet

nyitottam, hol mindennemű varott és szegzett úri és női és gyermekcipőket mérték szerint egyszerű és finom kivitelben készítek, valamint mindennemű javítást elfogadok és jutányos áron elkészítek. A n. é. közönség szíves pártfogását kéri kiváló tisztelettel

Leimelszter Ferenc cipész-mester.

RÓNAI FRIGYES újságelárusítási üzletében a következő lapok kaphatók:

Új Nemzedék, Szózat, Vasvármegye, Pesti Hírlap, 8 Órai Újság, Az Újság, Az Est, Magyarország, Pesti Napló, Pesti Tőzsde, Budapesti Hírlap, Hír-Poster Lloyd, Neues Pester Journal, Günsler Zeitung, Közseg és Vidéke, Sopronvármegye, Sportlap.

A Küttel kert idei szénatermését

f. hó 13 án délelőtt 10 oraker irodámban eladom.
Dr. Stúr Lajos ügyvéd.

A Sörkert vendéglőbe t a n o n c felvétetik.

Üzletáthelyezés.

Szíves tudomására adjuk: a n. é. közönségnek, hogy a Gyöngyös-utcában volt

lakatosműhelyt

Közseg, Király-ut 16. sz. házba helyeztük át. A n. é. közönség, további szíves pártfogását kéri teljes tisztelettel

Tűzifa-fűreszelést elvállalunk.

Wiedemann és Csánits
lakatosmesterek.

A n. é. közönség szíves figyelmébe ajánlom az **Ált. Takarékpénztár** mellett levő dúsan felszerelt

kalapos üzletemet,

ahol mindennemű férfi és fiu kalapok a legnagyobb választékban a legolcsóbb napi árban kaphatók. Minden e szakmába vágó férfi és női kalapok javítását és vasalását gyorsan és pontosan eszközölk.

A n. é. közönség szíves támogatását kérve vagyok tisztelettel

Simon József
kalaposmester.

Egy jó **ANONCNNAK** (lehetőleg középiskolával) **AZONNAL FELVÉTELIK** e lap nyomdájában. O O O

ABADIE

valódi francia szivarka-papír

Legolcsóbb gyári árak!

MINDEN ÉPÍTÉSI ANYAG KAPHATÓ Szállítás azonnal!

PALLÓS és PERELIS építőanyagkereskedelmi és ipari R. T. BUDAPEST IV., Deák Ferenc-utca 17. Telefon 74-33. Sürgönyvél: Perallos.

HERCEGPRIMÁSI KÉSETELEPEK és **TERMESKÖBÁNYÁK** budapesti irodája. — **HATVANI ASBESTPALAGYÁR** vezérképviselete. **KÖRZETKÉPVISELŐKNEK** külön kedvezmény! **FEDÉSEKET VÁLLALKUNK!**

A Kőbányai Polgári Sörfőző
páratlan különlegességű

Szt. István Porter Söre,
azonkívül világos és dupla malátasör
Közsegben is forgalomba került.

Főlerakat: **Róth Tesvéreknél** Közsegben.
Telefonszám 18.

Nyomatott Rónai Frigyes könyvnyomdájában Közsegben.

MAGYAR-OLASZ BANK R.T.

elfogad kamatozásra pénztárjegy ellenében legalább 6 hónapra kötött

betéteket buzaértékben

és mezőgazdasági célokra ugyancsak

buzaértékben nyújt hiteleket.

Részletes felvilágosítások nyerhetők a bank szombathelyi fiókjánál:
Szombathely, Széll Kálmán-utca 1. sz.

GUTH VILMOS

fa-, csont- és diszműsztergályos-műhelye
Szombathely, Kossuth Lajos-utca 19.

Készít minden e szakmába vágó munkákat, ugymint villamos állólámpát selyem ernyővel, könyv-, szobor és virágállványt, függöny-, kotta-, törülköző-, gyertya ruhatartót, álló- s falifogást, zongoraszéket, tölcser, hordócsapot, billiárdgolyót és golyót, kuglibabát, külföldi nehéz Lignum-sanctum-golyót, dobrámát, rokkát.

ZSOLDOS TANINTÉZET

a legjobban készít elő magánvizsgákra.

ÖSSZEFOGLALÓ TANKÖNYV

a középiskola négy alsó osztályának tananyaga két kötetben. Megrendelhető Budapest, VII. kerület Dohány-utca 34 szám.

MESZ

kiviteli engedéllyel

minden mennyiségben KAPHATÓ

FRANKL LAJOS
épléti és tüzelőanyag kereskedőnél KÖZSEG.

KOLLARIT BÖRLEMEZ

GAZDASÁGI ÉPÜLETEK, GYÁRAK, MALMAK BEFEDÉSÉRE ÉS RÉGI ZSINDELYTETŐK ÁTPEDESÉSÉRE A LEGALKALMASABB

Kapható: Kirchknopf Mihály vaskereskedésében.

Csak az a valódi Kollarit bőrlemez, melynek hátulján az az arányos páncél elvan — másnak nem foglani!